

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve.
 Egy évre 10 frt.—kr.
 Fél évre 5 —
 Negyed évre 2 — 50.
Egyes szám 5 kr.

Az előfizetést illető minden körülmény Nagy-hatvan-utca, 1064. szám, Dugonics-ház, — a szerkesztőségbe beérkező leveleknek.

Előfizetési helyben:
 TÁRSASÁG K. LAJOS és társai,
 OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:
 Négy hasábon heti sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű és többnapos hirdetések alkalmán a legelőször 10 kr. értelemmel fel. Bélyegdíj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságilag 50 krajczár.

„Hírlap”-ban megjelenő közlések minden postai sora 30 kr. Hirdetéseik felvételére a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint KUTASI IMRE H. könyvnyomdájában is. Névjegy nélküli vagy bérmentesültek beküldött levelek nem vételnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adandók.

Az eladódott földbirtok.

(K. Gy.) Hazánkban csak csekély számú jelzálogbank működik, miből sokan azt következtethetik, hogy a magyar földbirtokos osztálynak nagyon jól mehet a dolga, a mikor olyan kevés kölcsönre szorul, hogy a hitelszükségletet az a pár bank is ki tudja elégíteni. Ez a felfogás azonban nem felel meg a valóságnak, mert éppen bebizonyított tény az, hogy a földbirtokos osztály egy sikamlós lejtőn halad, melynek neve az — eladódás. Nem akarjuk olvasóinkat a nehezen emészthető számszereplők felsorolásával untatni, pedig a takarékpénztárak által kötött jelzáloglevelek évenkénti rohamos gyarapodásából kitűnően mutatni, hogy a gazdaközönység vállára mily ijesztő gyorsasággal nehezédnek a terhek, a melyek alatt, ha csak a conjuncturák nem változnak meg előnyükre, előbb-utóbb össze kell roskadniuk.

Tény az, hogy a közép és kisbirtokos osztály évenként 12 milliónyi hitelt kénytelen igénybe venni, mi tekintetbe véve azt, hogy ezeknek csak 19¹/₂ millió hold birtok van, roppant magas szám és ez szerint minden egyes hold föld évente 61—62 krajczárnyi teher-számporulatnak néz eléje. Ha már a hitel így mérvű igénybevétele érthető aggodalomba ejt bennünket, mily nagy akkor a félelem egy katasztrófától, mely könnyen beállhat, ha meggondoljuk, hogy az említett óriási összeg legnagyobb része 8—10%—al, sőt még ennél is drágábban kerül a gazda kezére, holott a mai gabonárak a befektetett tőke kamatainak sem felelnek meg. Hol marad még a munka, a koczkázás, a gond megfizetése?!

E bajon segitendő Kohlbauser Ferencz székely-udvarhelyi főreáliskolai tanár egy röpiratban a következő ajánlatot teszi:

A magyar közép- és kisbirtokosok hitelszövetkezetbe lépjenek.

Az egyes megyék, a területeiken levő földbirtok holdjainak száma szerint, az egész szövetkezetnek részét alkotó 10, 20, 30 ezer holdas birtokcsoportokat alakítsanak, melyeknek első fokú képviselői maguk az illető megyék; másodfokú képviselői a területi bizottságok. Ilyen bizottság — ha úgy tetszik kamara — öt lenne az egész ország területére: négy az Anyaország, egy Erdély számára.

A hitelszövetkezetben minden egyes holdnyi birtok egy részvény által van képviselve. E részvény után járó tőke, mely 26 év alatt fizetetik be teljesen, holdanként 16 frt. A befizetés előleges havi részletekben történik, a melyek 1 és 5 krajczár közt változnak úgy, hogy senkinek sem esnék terhére.

A szövetkezet a maga egészében bankjelleggel bírna és a kölcsönök áránya szerint esetről-esetre zálogleveleket adna ki a következő feltételek mellett:

a) a kibocsátott záloglevelek 5%—a mindenkor arannyal fedezendő a banktartalékban;

b) a bizonyos időben forgalomba hozott összes záloglevelek nem képviselhetnek nagyobb értékűt az ugyanazon idő alatt tényleg befolyt fizetési összegek 90%—ánál;

c) az ingatlanokra elhelyezett kölcsönökből évenként a bankba visszafolyó összegek erejéig — a nyeresémi összegek levonásával — a bank forgalomban levő zálogleveleinek bizonyos hánylatát sorsolás útján megsemmisíteni tartozik.

Ez által a szerző azt reméli elérhetni, hogy a záloglevelek vagy alpari, vagy még névértéküknél magasabb árban kerülhetnek piacra, mi bizony a kölcsönvevő gazdáknak, kik legtöbb esetben kö-

rülbelül 90%—al értékesíthetik zálogleveleiket, és így évente cirka 1 millió forintnyi árfolyam veszteséget szenvednek, nagyon jól esnek.

Bár a tervezetnek nem egy Achilles sarkac van, mégis az realizálható volna, feltéve természetesen, hogy az érdekeltek oly mérvben járulnának az eszme kivételéhez, mint azt a tervező szerzné.

== Belföldi hírek. A néprajzi társaság vasárnap tartotta alakuló közgyűlését Budapesten. A társaság védnöke József főherceget kéri föl. Előnöknek Hunfalvy Pál, alelnöknek Török Aurél és Havassy Sándor, titkárnak Hermann Antal, jegyzőnek Katona Lajos, pénztárnoknak Borovszky Samu választották. Ezeket kívül 30 tagu választmány alakították. — Honvéd-egyleteink nov. 24-én fogják országos gyűléseiket tartani. Az egyletek küldötteik névsorát nov. 15-ig az elnökségnek tartoznak bejelenteni. — Major Mátét, a volt szeneci szolgabíró, a törvényszék az ügyészség indítványára büntetés alatt vette.

== Országgyűlés. A képviselőház október 28-án. A képviselőház tegnap folytatta és befejezte a közutakról és vámokról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. Egy ülés alatt tehát 138 szakaszsal végzett. A vitában tudvalevőleg a 25 ik szakasz haladt a ház. Ennek folytatásáról tárgyalásánál Bolgár Ferencz nyújtott be módosítást, melyhez részben Baross miniszter is hozzájárult. Elfogadta továbbá Kiss Albertnek a néptanítók részleges mentességére vonatkozó indítványát is, míg Thaly Kálmán ama javaslatának, mely szerint a szakasz a bizottsághoz utasítások vissza, mellőzést kérte. Baross felvilágosítása után különben Thaly indítványát visszavonta. A következő §-nál Molnár Antal, a 30., 38. és 41-iknél pedig Petrich nyújtott be módosításokat. A 88-ik szakasz Chorin módosításával vált törvényvé és a többi pontok óriási többséggel változatlanul elfogadták. A 14-ik résznel, mely a főváros köztaira vonatkozik, Kaas Ivor báró szövegét Budapest-főváros ügye szempontjából bírálva a 154—158. §okat. Elismerve azokat az érdekeket, melyeket Baross kereskedelmi miniszter a főváros fejlesztése körül szerzett, számszerű alapon foglalkozott a fővárosi közmunka-ügy mai állapotával és a reform rendelkezéseitől várható következményekkel. — Nem akarná, hogy a főváros ügyeibe a kereskedelmi miniszter túlfeszített beavatkozási jogot vindikáljon magának. És már e tekintetből is kifogásolhatónak találja a 157. és 158-dik szakaszokat, a melyek különben is általános tartalmuak és minden precizió nélkül valók. — Az utóbbi a törvényjavaslatból minden fennakadás nélkül akár ki is volna hagyható. Baross Gábor válaszában eloszlatni igyekezett Kaas Ivor báró aggályait és biztosította a törvényhozást a kormányának, a főváros iránt való jóakarattól.

== Külföldi hírek. Az athéni mezező ó. Vasárnap ment végbe Athénben a görög trónörökös esküvője Zsófia német császári hercegnővel, a német császár húgával, — természetesen nagy fény mellett. Vilmos császár Athénből Konstantinápolyba indult, hol 3—4 napig marad s onnan tengeren tér haza. — A württembergi királyi állapota ez idő szerint ismét kielégítő, a királyi pár újévtől kezdve tartózkodási helyül Felső-Olaszországot választotta. — Franciaország fővárosában a Zádok Hahn párisi fővárosi választott meg. — Szamoa új király. Apitából e hó 9-ki kelettel érkezett hírek megerősítik, hogy Mataafát választották meg Szamoa királyának. — Moltke tábornagy vasárnap töltötte be élete 89-ik évét. Albrecht főherceg tiszteletére Madridban nagy katonai díszmenet tartottak. — A szerb felirati vita a szkupstinában pénteken kezdődött. Két felirati javaslatot nyújtottak be. Az egyik a többség részéről indult ki egyszerűen a tróbaszédében foglaltak ismétlésére szeritkozik. — Egészen más eszméket hirdet a kisebbség felirati javaslata, — mely igen élesen hangsúlyozza annak szükségét, hogy Szerbia Oroszországhoz csatlakozzék, mely iránt hálára van kötelezve. — Ferdinánd fejedelem utazása. — A királyi család a Szófia, okt. 28. A bolgár kormány és egy pénzügyi konzorcium, (melynek élén a Landerbank és a bécsi Bankverein állanak) közti kölcsönkötést hivatalosan megerősítik. A kölcsön, mely 30 millió frank, 85-ös árfolyamon bocsátott ki, 6%—kal kamatozik és 33 év alatt törleszhető. Biztosítékul a czaribrod-szófia-vakareli- és a gamboli-burgasi vasutak szolgálnak. — Trauwart János. Ezt a nevet vette fel a czi-

met, rangot megtagadott János főherceg, kiról most minden jellemző vonást feljegyeznek a lapok. Így egy berlini újság azt írja, hogy midőn letette az érettségi vizsgát, azt a kegyet kérte ki magának szüleitől, hogy engedjék meg neki sokat utazhatni, de a harmadik osztályon. — E demokratikus kívánság már akkor is ellenszenvet kellett az udvarnál.

KARCOLATOK.
 (Kolombus tojása. — Zsidómentes. — Latour. — Négy pálya. — Grünwald-adoma. — A meglepetés. — Nyomdailag. — Monolog. — A tizek. — 88—100. — A szabad láb! — A királyi táblák. — Ha fölkelünk!)

Az állam a vasuti személyszállítási díj mérséklése, tehát f. é. aug. hó 1. óta 400,000 forinttal vett be többet, mint tavaly ezen idő alatt.

Imé, a zóna-hymnusa. Dicsdal Baross Gáborhoz, a melyet a szegény ember a következőkben foglal össze:

„Olesőbban utazom, mint azelőttébből az államnak — hasznavan!”

„Ez is egyik tojása Kolombusnak!” — mondá erre szörül-szóra a zónát életbeléptető spanyol közlekedési miniszter, Baross általában mindig eltalálja a Kolombus tojását. Hogy a Duna gőzhajózási társulattal úgy végzett, hogy előre s a dynasta részvényesei elől egyszerűen megbátrált, az már a Kolombus — második tojása!

Van-e még több zsidómentes föld, mint a hitbizományok és a kath. clérus vagyona? Nincsen.

Eppen azért megindult a szabadelyvű harc a hitbizományok ellen.

Okos dolgot most nem tartani a hitbizományokat.

Vagy talán a rente-conversioért, regále megváltási-üzletért követeli ezt is cserébe — Rotschild?

„Latour is mosolygott!”

Ezt kiáltá oda Fejérvárynak Szalai Imre, mikor mosollyal halgatta a vád alá helyezési indítványt.

Ezután a közbekialtás után már idegesen kapkodott ő exzellenziájára a nyakravalójához; oda pedig éppen jó helyre kapkodott. . . .

Pedig ha Latourt fel is akasztották, megelégednének mi annyival, hogy Fejérváryt kissé — felfüggeszessék.

Nem akarjuk mi a történelmet — megelőzni!

Négy pálya van, a melyhez hazánkban nem kell sem ész, sem tudomány. Ezek pedig: a hírlapírói, a képviselői, a főispáni és a miniszteri pályák.

Budapestről írják nekünk ezt az ügyes kis bohóságot.

A Szikszai-ban csipkedték Grünwald Bélát a maga középkori nemes származásaért.

„Imé” jegyzi meg egy kormányparti bennfentes képviselő) „kislássalacsán a mérsékelt ellenzéki demokrata urakra, hogy valamennyien nem esek!”

„Nem baj” (felel a legelső magyar közigazgatási kapacitás) „hagy süljön. De mikor a Matlekovics és Pulszky Károly-féle borzasztóságokról olvasok, azt kell hinnem, miszerint kisl, hogy a legtöbb kormányparti egyén — nem telen!”

Grünwald Béla különben azzal szokta bebizonyítani telivér demokrata-ságát, miszerint tényleg szivesen emlegeti azt, hogy egyik ágról őnemes, a másikról pedig zsidó származású.

Ugy halljuk, hogy báró Fejérváryt a pártja, a vád alá helyezési indítvány leszavazása után meglepetésben kívánja részesíteni.

Oh, azok a meglepetések!

Mikor 1869-ben fáklás-zene készült Jókai Mórnak, éppen az ő lapja, az akkori „Hon” hirdette heteken át a tanuló ifjúság nagyszabású előkészületeit s ugyan verte a

dobot az ünnepektől ellenzéki vezérférfi szabad szárnyalásu írta és költő, az ifjúság lelkes pártfogójának szánt ováció sikerének érdekében.

Mikor aztán a fáklás-zene meg volt s az ifjúság szónoka elvezette a beszédet, Jókai Mór kezdte a választást illetőnképen:

„Megvallom, hogy kellemesen lepett meg ezen nem várt meglepetés...”

Báró Fejérváryra s a kormány némely tagjaira nézve egyetlen egy meglepetés lenne „nem várt.”

Az, a melyet báró Auguszta tanácsolt, a király (akkor még császár) budapesti látogatásának alkalmából, dr. Eötvös József. Csak annyit árulunk el, hogy Prottmannról van beszéd s a meglepetés, az államnak nem került volna semmibe, a népnek pedig örömet okozott volna.”

Meg kellene próbálni Fejérváryval.

Szilágyi Dezső. Baross Gábor.
 Wekerle.
 Gróf Szapáry Gyula.

Gróf Teleki Géza. (Tibáddal.)
 Gróf Csáky Albin. Br. Fejérváry Géza. Tisza Kálmán.

Igy fejezzük ki nyomdailag a reconstruált kormány tagjainak tekintélyét, értékét és népszerűségét.

Tisza monologizál:

„Uj löport találnak fel minden nap. Istennem! mért nem találtam én fel a puskaport! Ez talán helyreállítaná a meg a tekintélyemet!”

A miniszterek éppen 10-en vannak. Ők, kilenczen képezik e számból az 1-et, Tisza Kálmán pedig a 0-át.

Ilyen szépen egészítik ki egymást!

Azt a tréfas dolgot hánytorgatják a subvenciósook, hogy hát a vádindítványt csak a harminczhármán irták alá a 48-as és függetlenségi clubban.

Majd arról tessék beszélni, hogy a tekintélyes pártból hányan szavaznak rá.

Mind a százan. S ha a nemzet szavazhatna, aláírná és megszavazná az egész nemzet.

A báró Fejérváry vád alá helyezéséről szóló indítvány tárgyalása nov. 6-ára halasztott el. Akkor lesz hát a nagy ütközés.

„Addig legalább szabad lábom maradjon...” szölt a báró gunyosan.

Pedig hej! mindeddig nagyon előnyös állapot vala egy osztrák generálisra nézve, — bármely ütközlet előtt a lábait szabadoknak érezhette.

Elt ezzel a szabadságával báró Fejérváry is, más generális is 48-ban és 49-ben, 1866-ban és egyéb alkalmakkor.

Most is szabad a lába. A fejénél mindenesetre szabadabb. Mért nem ugrik meg Bécsbe szabad lábával, korlátolt fejével a 48-asok elől?

Mint 1848/49-ben, 1866-ban és egyéb alkalmakkor.

A királyi tábla decentralizációjáról szóló törvény — a legújabb dispoziciók szerint — egy év előtt aligha terjesztetik a képviselőház elé.

Értjük! Majd csak 1—2 évvel a — képviselőválasztások előtt. Addig a városok remegjenek és fújjanak egy követ a kormányal.

Ez még a Tisza Kálmán régi szelleme az új kabinetben.

Ketten ülünk egy pad két szelén. A pad neve az osztrák és magyar monarchia.

Egyik szelén a magyar ül, a másikon a német.

Középre van írva krétával az és szó. Ha a magyar hirtelen felugranék, az osztrák lepottyanna a földre és a padon senki sem ülne többet. Rendesen így járt Bécs, ha a magyar ország egyszer-máskor — fölkel!

Gili Balázs.

A telefonról.

Adalék megismertetéséhez. — Írta: Dr. Balkányi Miklós a debreczeni nyilvános telefon bizottság tulajdonosa.

A telefon vagy miként hivatalosan elnevezett távbeszélő egyike a természet tudományok legnevezetesebb találmányainak mert általa a kereskedelmi és ipargazdasági forgalom, a társadalmi érintkezés kiváló fontosságú segéd-eszköz nyertek.

A milyen nagy és kimondhatatlan fontosságú a nemzetközi forgalomban a világ kereskedelmében a politikában a táv sűrűny, éppen olyan sok tekintetben nagyobb gyakorlati jelentősége a belső forgalomban a telefon. — Nagy gyakorlati jelentősége főként abban rejlik, hogy míg a táv sűrűnyezéshez okvetlenül szükséges az élő tanulmány, a gyakorlat, addig a telefon rendkívül egyszerű könnyen kezelhető: semmiféle élő tanulmányt nem igényel.

A telefon lényege a hangrezgéseknek alkalmas közeg segítségével való továbbítása. Rendes körülmények közt a hangrezgéseinek továbbítását a levegő eszközözi.

Azt tudjuk, hogy mennél tovább halad a hang annál gyengébb; míg végre teljesen érthetlenné válik. Találni kellett tehát olyan eszközt melynek segítségével a hang nagyobb távolságra is érhető legyen; ilyen eszköz a telefon. Mai tökéletesített alakját Edisonsnak, — annak a csodálatra méltó amerikai feltalálóknak köszönheti, a ki az electro-technikát pár év alatt századunk egyik legnevezetesebb tudományává tette.

A telefont Edison tökéletesítette; azonban az eszme nem az övé, ő csak gyakorlati alkalmazhatóságát tette lehetővé.

Már 1667-ben Hooke Róbert angol természet tudós tett kísérletet a hangnak kifejezést zsinag segítségével való gyorsabb és nagyobb távolságra továbbítására. Kísérletei helyes uton indultak meg; azonban gyakorlati jelentőségük nem volt, mert nem tudta a hang feladására szükséges eszközt alkalmaztatni.

Hasonló módon járt el Wheatstone is e század elején a külsőbséggel, hogy ő már érezte szükségességét annak, hogy a hang felfogva továbbításuk és a végül készített is egy — általa magiaki lyranak nevezett műszert egy hosszú vékony fenyő rudból, melynek mind két vége egy-egy hanghullámzást előidéző lapocskával volt összekötve; így azután az egyik csatlakozást hangot az őt erősített hur segítségével továbbította. Kísérletei annak idején nagy feltűnést keltenek a mai telefon alkalmazhatóságára bizonyára befolyással voltak, különösen mióta Helmholtz kiserletei bebizonyították, hogy alkalmas közvetítő eszköz segítségével nemcsak egyes hangokat lehet kisebb nagyobb távolságra továbbítani, hanem összefüggő nagyobb beszédek és zenét is, csak találni kell olyan eszközt, mely a különböző hangok különböző kiterjedésű hullámzásait lehetővé teszi tökéletességgel adja vissza.

Nagyan előbbre vitte a távbeszélés esz-

mejét az ugynevezett galvanicus hangzás fel-

fedezése is.

1837-ben Page és Henry amerikai phisikusok kísérleteik közben rá jöttek, hogy a drót huzalra erősített vaspálczika — az ugynevezett electro magnes — ha a dróton keresztül gyors egymásutánban villámáram éri, hangot ad. Eme kísérletek alapján és ezeknek részben felhasználásával készítette el Reis Fülöpben fridrichsdorfi tanító 1861-ben az első telefont s be mutatta azt a frankfurti természet tudományi egyesület október 26-iki ülésében, s habár egyes zenehangokat sőt szavakat is jó nagy távolságra továbbított és mint első ilyen műszer szélesebb körben feltűnést keltett, Németországban csakhamar feledékenységbe ment, leginkább azért, mert az arra hivatott természet tudósok igen kedvezőtlenül fogadták, s egy általában nem foglalkoztak vele.

De nem így tettek Amerikában, a hol mindig többen és többen kezdték foglalkozni a telefon szerkezetének tökéletesítésével. Mig végre sikerült Edinburgból Bostonba kövándorolt Graham Bell tanítónak annyira tökéletesíteni a telefon szerkezetét, hogy gyakorlati alkalmazhatóságát kétségtelem volt téve és az 1876-iki philadelphiai világ kiállításon osztatlan elismerésben részesült.

Mintfog azonban nagyobb távolságra a hangot gyengén és kevésbé érthetően továbbította, a sohasem nyugó amerikai elmének gondoskodni kellett tökéletesítéséről. Ekkor Edison kinek az electro-technika egész sorát köszöni — a nagy gyakorlati jelentőségű felfedezéseknek, a hang felfogására szolgáló lapra egy platin lapocskát illesztett — ezzel graphit lapocskát hozva igen érzékeny rugó segítségével összekötötte, általa a hang rendszeres átvitelére szolgáló igen alkalmas eszköz birtokába jutott és az u. n. Edison-fele szén telefon fel volt találva.

Habár az utolsó évtizedben egymást érik a telefon szerkezetének tökéletesítését célzó kísérletek s kisebb nagyobb mérvben sikerült is a telefon gép szerkezetének egyik, másik részét tökéletesíteni, a Hughes által feltalált ugynevezett microphon a leggyengébb hang továbbítását is lehetővé tette, a telefon használhatóságát nagyban előmozdította, lényegileg mégis az Edison-féle módszer van tulajdonom számban alkalmazásban.

Mielőtt a telefonról és a telefon hálózatok berendezéséről szólnánk, szükséges, hogy megismerkedjünk azzal az erővel mely a hang továbbítását eszközözi.

Már azt jeleztük, hogy a hang a telefon utján villanyos áram által továbbított. Maga a villanyosság azon erő, a mely a különböző testekben a körülményekhez kepest mint vonzás és taszítás, melegítés, villamosítás, dejeség jelentkezik. Ezen villanyos erő eszközözi a hang továbbítását.

Kisebb nagyobb mérvben minden test alkalmas a villanyosság előidézésére s minden erőművi behatás, — mint p. o. a dörzsölés ütés, dobás, nyomás, melegítés és továbbá a a chemiai behatások villanyosságot hoznak létre.

(Folyt. köv.)

HELYI HIRÉK.

* Népesedés. Október hó 20-tól október hó 26-ig született városunkban: I. Református: törvényes 10 fiu, 8 leány, törvény-

telen 2 fiu, 1 leány, együtt: 21. — Halvaszületett 1 fiu, 1 leány, — együtt: 2. Egybekelt 6 pár. II. Evangélikus: — 0. III. Róm. kat. h. l. k. u. s.: törvényes 1 fiu, 5 leány, törvénytelen 4 fiu, együtt: 10. Halvaszületett 2 fiu. IV. Zsidó: — 0. Elveszültek összes száma: 31, melyet ha egybevetünk az elhunytak számával (27), a szaporodás 4.

* Halottak estéje közeleg. Mindenfelé készülnek a szeretetteljes emlékkönyv megülésére. A kirakatok az emlékező gyász fényezésére számító pompában fénylenek. „Oly szépek a síri koszorúk, e sirmecsek” (szólt egy szelemes delnő) „hogy az embernek színtén kedve van — meghalni!” Imé, oly gyönyörű készletet halmozott fel a „Kezgyelet” is. A színházban is előveszik az alkalmi darabok 27 krajczáros bazárjának legkapósabbikát: „A Molnár és gyermeke” címűt, a melyet a német Raymond írt meg igen szépen, a budapesti népszínház használatára pedig Lukács ur rontotta el. Baum Miksnál különbet lehet találni, ha kegyeleti cikket keresünk. Pedig azt a darabot, a maga kísérleteivel, megköveteli a karzat. Nemely emberrel a gyász szintén fényes kirakat, a mely vásárlókra vár, szintén kiállítási alkalmi darab, a melyet nov. 1-én mindig elővesznek, aztán soha többé. A legtöbb ember azonban valódi gyászszal siet szeretteinek sírjához; az is, a ki fényesen kivilágított, szépen felékesített sír vár és az is, a ki nem szentelhet egyebet a drága sírnak, csak egy pislogó mécszet, csak egy virágot, csak egy forró őszinte könnyet... Mikor a harang megkondul, népvándorlásoként tödülnek az élők a temetőbe s a kiket (buzgó ima, hó könnyek után) ott hagyunk, a holtak látogatóikkal álmódnak... Nemsokára otthon lesznek a temetőben ők is, kik e napon vendégei a csendes hazának.

* Diszokmány — Kossuthnak. Kádaközös képviselőtestülete f. e. szeptember hó 20-án tartott rendkívüli közgyűlésében Kossuth Lajost a közös diszpolgárnyá választotta meg. A diszpolgárságról szóló okmány kiállításával Kutasi Imre debreczeni könyvnyomdája bizott meg.

* Színház. „Orfeus az alvilág”-ban („a pokolban,” a mint a szinlap rosszul írja) másodszor ment tegnap, nagy ház előtt. Mily sajtáság! A francia császárság — a maga felületes szellemével — megszülte az operette danausi ajándékát. Offenbach mestert, a műfaj megalkotóját, követte az operettisták egész selege, Planquette, Lecocq, a Souppéval, Straussal s most imé! visszatérünk az öreg urhoz, a maga hőbortos isteneivel, behelző dalocskáival és józú érczeivel. Az operette-termelemben szünet állott be; „Koldus diák,” „Bocaccio,” „Czigánybáró” és „Mikádó” nem terem mindennap, feltámasztották hát „A szép Helena”-t, „Orfeus,” „Párisi élet”-et; fel fog kelni halottaiból „Dunanan apó és fia” s ismét be fog bizonyulni, hogy a régiék tartóssabban dolgoztak, mint az újak. Debreczenben — mint már jeleztük — szintén vonz Offenbach; közönség is volt, a színesek is kedveltek játszottak. Segítettek nekik a gyönyörű debreczeni diszletek, a melyeket pedig ragalmazzni szokás. Jó betanulással gyorsan ment a dolog; Rónaszeki rendező dicseri kivált a 3. felvonásbeli szép alvó csoport az Olympon s még előbb a 2. felv. végén alkalmazott „Gänzemarsch.” Legszebb színésznőink labikrái képezték a menet csabos hatását s jó gondolat Merkur, mint pokolba igyekvő taly-

gás is, az agyarába szorított makrapipával. Nagy baj, hogy a szöveget nem használták fel a jelen viszonyokra alkalmazható vonatkozásokra. A Közvelemény a sajtóra, Jupiter és Juno p. o. az elvált szerb királyi párra, a pokol mélyeége a debreczeni új ártezi kutra vonatkozó tréfákra adhattak volna alkalmat egy-egy élénkebb észjárásu színésznek. S o m l ó n é (Euridike) ma elemében volt s szépen énekelte Kopácsi Juliska (Diana) is. Mindketten a 4. felvonásban excelláltak; az előbbi a brillians Evcé-dallal, a másik néhány szép piánóval. L o c s a r e k n é (Juno) nem volt szokott ragyogó jó kedélyében. A többi hőlgyek inkább szépségükkel tűnhettek ki: E l l i n g e r I l o n a, mint elragadó Vénus, K o c s i s E t e l (Cupido), R ó n a s z é k i n é (Közvelemény) sat. A férfiak közül P ú s p ö k i, bár most gyöngékedik, nagy diszkreációval játszotta Jupiteret; józú mulatságos alak, épp annyi jellemzéssel vegyítve, a mennyit egy operette-szerp megvár. R ó n a s z é k i S i x Jankóját igen durva öltésekkel alakította; az Együd-Boránd-féle finom traditiokat nem mosta el az ő fellogása. Hadai (Pluto), Hegyesi (Mercur), C z a k ó (Mars) jók voltak. K a r a c s o t (Orfeus) e kis szerepben is elfogódás akadályozta szép hangjának s valami kis játéknak a kifejtésében. Különös, hogy nem nyújtottak neki elegendő tért a gyakorlatra, a mire pedig szükség volt.

* A buzaverem titka. Furfangos módon lopta meg H.-Böszörményben Molnár János a szomszédját Márton Jánost. Böszörményben ugyanis szokásban van, hogy terményt az udvaron ássott veremben tartják s így tett Márton gazda is. Szomszédja is ássott ily vermet, de terményt nem tartott benne és mégis mindennap lejárt a verembe. Egy napon a Márton gazda láncos ebe, szörnyű ugatás közben, a verem mellett felkaparta a földet. Feltűnt ez a gazdának és benézett a verembe. Azt tapasztalta, hogy a bna fogy, sőt fogyni a szemellettára is. A buzaszemek önmaguktól mozogtak, mintha egy tölcserbe hullnának alá. Márton gazda egy ideig nézte, nézte, végre lapátot fogott és hánytá végre a tánczot járó buzaszemeket. Bérései is segítségére jöttek s rövid időn a szomszéd oldalára eső részen el volt hányva a buza, a verem oldalában pedig egy róka nagyságu lyuk volt, melynek túlsó oldalán épen akkor mászott ki a szomszéd. Az alaguton át szépen elhordott néhány mázsa buzát. Hanem azért Márton János a törvény előtt hangosan protestált az ilyen alaguti közvetlen érintkezés ellen.

* Alapszabály jóváhagyás. A kabai önkéntes tüzoltó-egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

* Összejövetel. Több család részéről nyilvánult óhajnak engedve, az állandó batyubál bizottsága jövő hó 3-án este 7/8 órakor a Korona nagy éttermében vacsorával összekötött barátságos estély rendez, tehát a halottak napja iránti kegyelethől nem 2-én, mint tervezve volt, hanem a fennebb jelzett napon. Bizonyára ezen estély előhírnöke egy nagyobb szabásu téli batyu mulatságnak, melyhez a közel multból az ott voltak a legkellemebb emlékek köti, s hisszük, — hogy különösen a szép nem közül sokan várják a batyu mulatság kiadandó riadót, mert tudatában vannak annak, hogy emlékezteiket gazdagítani csak ily mulatság képes. Valóban örömmel üdvözljük a batyubál bizottság tagjait, sokat köszönhet nekik a

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA

A SZÜLETÉS TITKA.

— Zola Emil. —

— Franeziából fordította: Bartók Jenő. — (Folytatás.)

D'Abroy asszony nem tartóztatható vissza egy fájdalmas mozdulattal. S így folytató:

— Az Isten igazságos, de kegyetlen... — Ah, anyám, te ki oly erős és elhatározott vagy!... Nekem kell-e segítségemre jönnöm?... Nekem?... Nem, Clementin, látor leszek, úgy kell lennie. De ne csalódjunk; — mostantól ránk nézve a küzelem és bűnhődés következik.

II. A napok, melyek ezután következtek, látszólagos nyugalomban multak el. D'Abroy asszony és Clementin megtartották ígretüket: fogadták Honoriat, vagy meglátogatták. Minél inkább megismerték, annál igazságosabbak voltak iránta. A kellem, a báj, mely körüllegte, bizalom gerjesztő jelleme mélyen megindította őket.

Honorია a maga részéről vonzódtott hozzájuk, de nem minden félelem nélkül. — Ugy látszott előtte, hogy ha nem is ellenségei, de reá nézve félelmesekek. Bizonyos hallgatóságos, de általános megegyezés folytán a házasságot többé nem említették. — Chameaud urat várták. A mi Ferit illeti, ő e házasság egy akadályát sem sejté s azt lelke minden erejével óhajtá. Ő teljesen boldog volt. Nem mondták-e neki d'Abroy asszony és Clementina, hogy az ő elhatározása Chameaud urtól függ és Honorია nem kételkedett atyjában. — Feri a nap nagy részét azzal tölté, hogy majd magában, majd Honorია társaságában bejárta a boltokat, hogy arája menyasszonyi ekét kiválogassa. Ő gondatlan és derült volt, tréfált anyjával és Clementinával komoly modoruk miatt, azt mondván nekik, hogy éppen nem érdemli meg sajnálatukat, hogy e házasság éppen nem fogja

őket elválasztani, hanem csak e leánnyal szaporítja szeretőiknek tárgyait. Gyótré Chacy misst, azzal vádolván őt, hogy nem elég hű s elegans ajándékokkal halmozta el, melyeket az részint halálával, részint örömmel fogadott el. Így elérte, hogy töle mindent megtudott, a mi Honoríagyermekkorára vonatkozott.

Ez elbeszélések igen egyszerűek voltak. Honoría már néhány éves volt, midőn Chameaud ur Chacy misst adta hozzá nevelőnőül. Chameaud asszony imádtá leányát és éppen úgy becsülte férjét, a melyre szerette. Mindig gyöngékedő volt s ifjan halt meg. — Chacy misz az anya barátinője lévén, egészen feláldozta magát a leány nevelésére; de leginkább barátinője és bizalmasa volt. Honoría akart Franciaországba jönni; tulajdonképen ő rá bízta Chameaud a kisasszonyt, azt mondván neki: „Vigyázz Chacy kisasszonyra.” S misz Chacy Honoría által vezéreltetve, áthaladt a tengeren.

Nem volt más akarata, más gyönyöre, mint Honoríanak, szerette Fülöpöt, mert Honoría szereté, ha Honoríanak nem tetszett volna, neki sem tetszenék.

Néhány nap óta gyermekét a félelem és remény közt áttá lebegni; de ez nem nagyon nyugtalanította.

— Ha az ember házasodni akar — szölt Ferihez — egy kis aggodalom nélkül nem lehet boldog; ez az eset drága Honoriamnál is, ki valóban fél, hogy ön nem fogja annyira szeretni, a mint én szeretem.

Feri felkiáltott, Honoríához futott s gyöngéd derültsége és szerelme, melylyel előtűnteté oly rövid, de boldog multját és boldogsággal elárasztott jövőjét, néhány pillanatra ismét visszaadta neki a derültséget és bizosságot.

Azt mondta neki, hogy d'Abroy asszony és kisasszony csupa előzékenység, s hogy jegyeséről nem szólnak máskép, mint dicserés és a legelőnkebb rokonszenv nyilatkozataival.

Nem volt-e ez elég? Honoría tehát ne panaszkodjék ránk, legyen barátságos irántuk,

mert e házasság megzavarta őket. Oly kevéssé gondoltak erre, hogy még sokáig saját körükben remélték őt megtartani, mint egy gyermeket, ki még nem nőtt fel. Egy kissé feltékenyek voltak; — más kifogásuk nincs; — és csak Chameaud ur megerkezését várják, hogy határozottan nyilatkozhassanak.

Honoría meghallgatta őt és elgondolkozott. Azt hitte, hogy atya megjön; de még most sem volt biztos e tárgyban. Egyik utóbbi leveleiben azt írta, hogy meglehet miszerint leveleivel egy időben érkezik meg; de meglehet az is, hogy csak a közelebbi alkalommal utazik el Amerikából s ez esetben két hétig kell késedelmeznie. Ő különben jó hajlammal viseltetett Feri irányában és pedig az első alkalom óta, hogy Honoría vele Feriről levelezett.

Azt írta volt neki, hogy megismerkedett egy fiatal emberrel, kit szeret és Chameaud ur azt felelte, hogy ha ezen fiatal ember oly szeretetre méltó, min a minőnek őt lerajzoló, csak helyeselheti leányának választását s ez nem volt minden. Ama leveleiben, melyet feleltül nyert azon közléseire, melyekben megletezte Feri nevét s a jegyese családjánál tett látogatását, Chameaud ur azt felelte és pedig a megindulás oly hangján, mely meglepte Honoriat, hogy egy házasság sem tehetné oly boldoggá, mert egykor Franciaországban tartózkodása alatt, ismerte d'Abroy asszonyt és kisasszonyt s irántuk a legmélyebb és a legbensőbb tisztelettel viseltetik. „Hisz ez pompás előjel!” — kiáltott fel Feri, midőn Honoría a dolgokat vele közlé — és nagyon meglepő. Ők sohasem említették azt előttem, hogy ismerték Chameaud urat.

— Ah! — viszonza Honoría.

— És megjegyzendő, a mint azt, ha nem csalódom, már említém kegyed előtt, hogy a mint atyjának nevé először említém növegem előtt, ő nagyon felindultnak látszott.

Honoría remegett. „Igaz emlékszem; ön ezt emlité, — felelé.

Feri abban semmi különöst, vagy aggasztót nem látott.

(Folyt. köv.)

debreczeni társadalmi élet, bárcsak a társadalmi élet más rétegében is lennének olyanok, kik a szeretetnek, barátságának oly hűséges ápolói volnának mint ők. (T.)

* A póttartalékosok behívásáról a Bud. Corr. ezeket írja: Az ideji unjonozás, mint ez előre látható volt s a mint ezt a véderőtörvény képviselőházi tárgyalása alkalmával a honvédelmi miniszter előre megmondotta, — számszerűleg igen kedvezőtlen eredménnyel járt, minthogy átmeneti stádiumként az ideán az előbbi évben már egyszer előállított, most huszonegy éves unjonozók, ismét mint első év-folyambeliek lettek sorozás alá állítva. Ezen hiánya következménye volt, hogy ő felsége egy legmagasabb elhatározásával az 1888. VI. t. cz. alapján bizonyos számú póttartalékosok szintén behívták tényleges szolgálattételre, nevezetesen azon kiegészítő kerületekben, — melyeknek unjonozása különösen győngye eredményt adott. Ha csak nagyobb számú ezredet nem akartak azon egyszerre kitenni, hogy oly győngye bekeállományuk legyen, mely a csapatok kiképzésére lényeges hátránnyal járna, akkor az állomány kiegészítését mindenestre addig, míg a legközelebbi évi sorozás által a létszám ismét megközelítőleg normális leend, ezen az uton kellett eszközölni. A hadügyi kormányzat ezen kezességű szükségnek megfelelőleg, a lehető legkisebb mértékre szorította, behívta a póttartalékosokat. Valamely törvénytelenségről, vagy a törvénynek tulmossa menő alkalmazásáról — a mely törvény a póttartalékosoknak három évi tényleges szolgálattételt is megengedi — abszolúte niacsen szó.

* Uj vidéki lap. „Máté-Szalka és Vidéke“ cz. alatt uj évtől kezdve uj hetilap indul meg Máté-Szalkán. Szerkesztője Kósa Ede járműi ref. lelkész, főmunkatársa pedig Biki György győgytekei lelkész lesz.

* Áthelyezés. Tanárky Béla cs. és. kir. 38. ezredbeli főhadnagy s vezérkari tiszt a 3. feldandárhoz áthelyeztetett, hová már be is vonult és a 3. század parancsnokságával megbízott. — Örömmel üdvözljük, mert hiszünk, hogy benne a honvédség kitűnő tisztet nyert.

* A telefon-hálózat okt. havi kimutatása. Okt. hó 1-ső napján a forgalomnak átadva volt 80 állomás, — okt. hó folyamán hozzájött 3 újabb állomás, — együtt 83 állomás. Megszűnt 5 nyári állomás, így maradt 78 állomás.

* A szomszédok. A bihari megyei megyebizottság tagok választása a napokban folyt le. Mint Nagyváradról jelentik, a 150 választott megyebeli bizottsági tag nagy része ismét a kormánypartból került ki, ámbar elég helyen és meglehetősen számban választottak független érzelű polgárokat is. A kormánypartki győzedelmét elősegítette az, hogy a körjegyzők, a káptalani tisztviselők s általában a kormány s a megye közegeli nagyban presszionáltak a szavazókat s nem egy helyen erőszakoskodással csikarták ki az eredményt. Ennek következtében a választások ellen tiltakozásokat adnak be a kisebbbbségben maradtak. A bihari megyei agrárszervezenyeke hó 26-án és 27-én folytak le Berettyó-Ujfaluban rendkívül nagy érdeklődés mellett. A megyei birtokosok majdnem teljes számban voltak jelen. Előző napon tartotta az agrárszervegyelet közgyűlését, melyen előkkel ismét Szunyogh Szabolcs országgyűlési képviselőt választották. Alelnök Szabó Ferenc dr. birtokos lett. Rendetlenesség egy hivatalnál. Nagyvárád város mértékhatélelősi hivatalában a napokban nagyobb rendtelenségre s állítólag hiányra is találtak. A hivatal főnökét a főispán felfüggesztette állásától s fegyelmi vizsgálatot rendelt el. Az esetet nagy titokban tartják. Gyilkosság. B-Diószegen borasztó módon gyilkolták meg Füzési János 21 éves fiatal embert. Előbb vesszőgúzsával megfojtották, de olyan erővel, hogy a nyakcsontok elváltak. Azután a gyilkosok szétvagdalták aldozatuk fejét és kivitték a vasutvonlra, azon hiszenben, hogy a vonat a holttestet elgázolván, tettüknek nyoma sem maradt. A gyilkosokat még eddig elfogni nem sikerült.

* Lövészet. Az okt. 27-én tartott lövészetben díjat nyertek: legjobb mély lövéssel Szucs Károly 1 drb 2 frtos tallert, legtöbb körlövessel Kovács Gyula 1 drb 1 frtos tallert.

* Halálozások. Október hó 20-tól október hó 26-ig meghaltak városunkban: Körner Adolphe, 33 é. ref. bélyguladás. Sarkadi Juliánna, 40 é. ref. tüdővész. Leskó? ref. halvaszultott fiu. Szilágyi István, 5 é. ref. veselob. Erdős István, 2 hó. ref. göröcsök. Magyar György, 15 é. ref. öngyilkosság. Nánási Ferenc, 65 é. ref. agyuta. Semes Eszter, 10 napos ref. göröcsök. Nagy András, 2 é. ref. tüdőb. Kovács Mária, 7 é. ref. veselob. Szabados Mihályné, 29 é. ref. tüdővész. Sima Ilona, 4 é. r. kath. agylob. Nagy Gyula, egy hónapos ref. göröcsök. Mátéfy Zsuzsanna, 26 é. unitárius, tüdővész. Orosz Juliánna, 4 é. ref. agylob. Benedek Johanna, 1 hó. zsidó, veleszületett gyengesség. Fidler Péter, 1 hó. r. kath. veleszületett gyengesség. Grünwald Anna, 1 hó. zsidó, béihurut. Szalay József, 1 hó. ref. göröcsök. Feuerwerker Menyhért, 19 é. zsidó, tüdőb. Szendrei Jánosné, 54 é. ref. gutatűtes. Valkószky Jolán, 1 hó. kath. veleszületett gyengesség. Tersánszki? ref. halvaszultott leány. Rác? kath. halvaszultott fiu. Fann Jenő, 3 é. zsidó, tüdőgümörök. Gulyás István, 4 é. ref. veselob. Gulyás Mária, 6 é. ref. veselob. Elhunytak összes száma: 27, ezek között 17 öt éven alóli gyermek van,

tehát az elhunytaknak csaknem kétharmada!

* Vállalkozók figyelmébe. A magyar északkeleti vasut vezérigazgatósága az 1890-iki üzletében szükséges anyagok és leltári tárgyak szállításának biztosítása iránt pályázatot hirdetett, melyre oly megjelöléssel hívjuk fel a vállalkozni szándékozók figyelmét, hogy az általános és különleges szállítási feltételek 20 kr., — illetve 10 krért, valamint a vállalkozók által egységárraikkal kitöltendő és sajátkezűleg aláírandó szükségleti táblázatok egy-egy példánya — ez utóbbi díjtalanul — nevezett vasut központi anyag és leltár beszerzési ügyosztályánál (Budapest, lánchídter) f. évi nov. hó 1-től fogva bezárólag 16-ig megszereshető. — Debreczen, 1889. október 24. A kereskedelmi és iparkamara.

* Vállalkozóknak. A Budapesteni székelő m. kir. I. honvédkerületi parancsnokság a kerületéhez tartozó Budapest, Fegyverhéz, Békés-Gyula, Jászberény, Zilah és Borosjenő állomásokon elhelyezett m. kir. honvédszereplők 1890. évi kenyér és zab szükségletének biztosítása iránt pályázatot hirdetvén, erre oly megjelöléssel hívjuk fel a vállalkozni óhajtok figyelmét, hogy a közelebbi feltételeket tartalmazó hirdetmény az alóliit kereskedelmi és iparkamara hivatalában (n-hatvan-utca 1445. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Debreczen, 1889. október 25. A kereskedelmi és iparkamara.

* Ingatlanok forgalma a debr. kir. törvényesek mint teleknyvi hatóságnál f. évi október 12-től 26-ig. Alföldi Károly és neje Keresztesi Mária veszik Münch Gusztáv és neje Hutter Cecília házát 7500 frtért. Nagy Gábor és neje Rác Sára veszik öz. Vértessy Jánosné Boldizsár Mária ugy is mint gyám és társai házat 2000 frtért. Silling Ferenc és neje Szarvas Zsuzsanna veszik Szarvas Juliánna Szarvas Jánosné epi tanyabirtoka 1/2-öd rész illetőségét 1600 frtért. Csurka János veszi Porhammer Károlyné Tóth Zsuzsanna ugy is mint gyám újföldét 80 frt 26 krért. Kálmán Jánosné Tóth Zsuzsanna veszi Mézszáros János és neje Erdei Zsuzsanna hatvan-utcai szőlője fele részét 450 frtért. Seres András és neje Zöld Juliánna veszik Harmathy Pál hatvan-utcai szőlőjét 300 frtért. Nagy János veszi Bagdi Károly és neje Kis Eszter hatvan-utcai szőlőjét 300 frtért. Hegedűs István és neje Gazdag Juliánna veszik Gorygán András és neje Szilágyi Erzsébet csapó-kerti szőlőjét 250 frtért. Gáti János és neje Németi Juliánna veszik Korom Károly házát 700 frtért. Oláh András és neje Tóth Sára veszik Oláh Zsuzsanna Nagy Jánosné és társai 4 boglyás kaszálóját 1000 frtért. Béres György veszi Nagy Ferenc csapó-kerti szőlőjét 370 frtért. Liedermann Mihály veszi Barcsay Miklós és neje Nagy Mária major-sági szántóföldét 2100 frtért. Malatinszky Ferenc és neje veszik Kurucz Lajos és neje Frankovszki Berta újföldét 2005 frtért. Szabó Imre és neje Jerkovic veszi Serli Ede ház, ondódi és új föld 6t illető részét 351 frtért. Pajtás András és neje Csöke Anna veszik Major István és neje Jónás Juliánna házát 1000 frtért. Kollát Mihály és neje Burai J. veszik Tegdes János és neje Juhász Karolina ondódi földét 700 frtért. Szabó Zsuzsanna Oláh Istvánné és társai veszik Csáke Lajosné Sipes Eszter házát ondódi földével, visszavásárlás czímen. Nagy Ferenc és neje Szanka Juliánna veszik Szalai József és neje Rác Mária ondódi szántó földét 850 frtért. Dr. Rothschnek V. Emil veszi Dr. Somogyi Zoltán és neje Balkó Ilona posta kerti szőlője egy részét 150 frtért. Szabó János és neje Bordás Zsuzsanna veszik Uszó Bálint és neje Szilágyi Mária ondódi szántó földét 1500 frtért. Harsányi András és neje Tóth Zsuzsanna veszik kiskorú Harsányi Sándor és János macsi tanya birtokát 3250 frtért. Harsányi Gábor és neje Daku Juliánna veszi Harsányi Sándor és János kiskorúak p. macsi tanya birtokát 1733 frt. 35 krért. Harsányi Gábor és neje Daku Juliánna veszik Harsányi András és neje Tóth Zsuzsanna pusztá macsi tanya birtokát 800 frtért. Varga János és neje Szabó Zsuzsanna veszik Bogdán István újföldét 60 frt 26 krért.

* Tojás- és borkivitelünk előmozdítása. A kereskedelmi miniszter újabban elrendelte, hogy tojaskivitelünk érdekében a tojásküldemények elomlásának megakadályozása czéljából neccsak a m. kir. államasutak vonalán, illetve az e czélra kijelölt gyűjtőállomásokig szállitassanak a lehető leggyorsabban, hanem hogy a többi vasutaknál is tétesszenek lépések a szóban levő küldeményeknek az ország határára tul leendő gyors továbbítása érdekében. E kérdés ennek következtében a m. kir. államasutak indítványára a németalföldi, belga és rajnai köteleknek legközelebb Berlinben tartott értekezleténél tárgyalatott oly eredménnyel, hogy a többi vasutak is hajlandóknak nyilatkoztak az e tekintetben szükséges intézkedések megtételére. Ugyanez értekezleten elfogadták a m. kir. államasutak ama további indítványát is, mely szerint a ládákban illetve palackokban szállított borküldemények is ama kocsiakománnyok után való kivételos kötelei díjtételek alapján szállitassanak, melyek a hordókban feladásra kerülő borküldemények után fennállanak. A m. kir. kereskedelmi miniszter által a múlt hónapban borkivitelünk előmozdítása tárgyában összehívott ánkét alkalmával az érdekeltek által sürögőnek jelzett díjszabási egyenlősétek tehát előreláthatólag a fentemlített forgalmakban is legközelebb fog életbe lépni, míg a laubei,

fiumei és a Svájcczal való forgalomban részint díjszabási, részint kedvezményezési uton már keresztül is vitetett. Ez utóbbi relációkra nézve egyidejűleg közzétételnek a „Vasuti és közl. Közöny“-ben az ide vágó részletes határozatok, míg a többi kötelekben a tárgyalások meg folamatban vannak. A borküldeményekre nézve egyebiránt a kereskedelmi miniszter rendeleteiből ugyancsak a fentemlített ánkétban hangoztatott kívánásokra való tekintettel legközelebb messzemenő általános, tehát a belforgalomban is érvényesülő kedvezmények fognak életbelépni, még pedig úgy a tetszés szerint való mennyiségeken, mint a fél- és egész kocsiakománnyokban való szállítás mellett, még pedig egyenlő mérvben úgy a ládákban, mint a hordókban feladásra kerülő küldeményekre nézve, a mi a borszállító közönségnek különben már régi óhaja.

* Esküvő. A Széchenyi-utcai ev. ref. parochialis épület megható ünnepegynek volt tegnap színhelye. Kovács János, furtai lelkész esküdött örök hűséget K. Tóth Paula kisasszonynak, K. Tóth Sándor leánynak, K. Tóth Mihály lelkész ur kedves unokájának. Az eskető lelkész tisztét a menyasszony nagybátyja K. Tóth Kálmán ur végezte. A meghatóan szép beszédre öröm-könyvekben tört ki az Ároni család feje, az ősz nagyapa, a ki aztán sokkása ellenére a vig társasággal a késő éjjel fenmaradt, sőt egy pár vig dal annyira megragadta, hogy ő maga is hozzájárult basszusával. A társaság a kora reggeli órákban oszlott szét. Áldást kívánunk ezen igazán szívből kötött frigyre!

* Zálogház megnyitása. Van szerencsénk a n. é. közönség beces tudomására hozni, hogy a magas miniszterium által engedélyezett zálogházat Szikszay József ur Dragotta-féle Piac-utcai 1824. sz. a. házában, az udvarban balra, megnyitottuk, hol arany, ezüst, drágakövek, értékpapírok és ingóságok zálogba 1889. november 1-től kezdve délelőtt 9-12-ig és délután 3-5 óráig naponta felvételnek. Debreczen, 1889 október hó 24-ik napján. Az „Iparegyesületi Takaré- és Hitelezet.“

* Helyreigazítás. Bay Ilona urhölgynek „A kigyósi régi templomról“ szóló szellemes közleménye, mely a „Debreczen“ 205-ik számában jelent meg, több sajtóhiba csuszott be, melyeket a következőkben igazítottunk helyre: Okos helyett orvos, pattantam helyett lépdeltem olvasandó. Nagy-Beregben nem klastrom, hanem kassztrum (vagyn várórd) volt. Messze helyett merre megyünk, — sárgra, szük, hideg állás helyett szük, rideg c ellájukban, — az ősi szél kacagva helyett koczogva olvasandó.

* Köszönetnyilvánítás. Felejtethetlen testvérem, néhai Vályi Nagy Pál, volt főiskolai tanárnak siremleke felállítás alkalmából kötelességemnek tartom köszönetet nyilvánítani mindazon nemessivű tanítványoknak és barátoknak, kik a siremleke felállításának költségeihez hozzájárultak. — Különösen köszönet kell nyilvánítanom a gymnasiumi tekintetesen tanárkarnak, kik nem kivétel semmi fáradságot, készséggel igyekeztek jeles kártársuknak emléket a késő utódok előtt is megőrkíteni. Köszönetet kell nyilvánítani továbbá Boro Sándor sirköraktáros urnak, ki a sirkő felállításánál áldozatkészségét mutatta ki a korán elhunyt barát emléke iránt. Köszönetet kell nyilvánítani végre a nemestanuló ifjúságnak, a kik még az idő múltával sem tudták elfelejteni nemesen érő és fenkölt lelkü néhai tanárukat és testületileg adtak kifejezést tiszteletük és szeretetüknek az elhunyt iránt a vasárnapi lélekemelő ünnepélyen. Debreczen, 1889. okt. 28. Vályi Nagy Gusztáv, ügyvéd.

* Elveszett egy női aranyóra, melynek belsejébe „Lechner“ név van bemetszve. A megtaláló sziveskedjék a 3-dik ker. rendőrkapitánysághoz bevenni, hol illő jutalomban részesül.

* Helder Antal előnyösen ösmert kereskedő korszor raktárára felhívjuk olvasóink figyelmét. Nevezettnek üzlete oly dusan el van látva korszorokkal, hogy ott a legszerényebb izléstől a legfényesebbig mindenki feltalálhatja a magának valót jutányos árak mellett.

* Mindszent estére sarkivilágításra római sokáig égő bengál gyertya, francia kalaspingó és vezuf kapható Mendelovits Lajosnál a városházal szemben.

* Tartós gyógyszer. Fájdalmas csuszán a derék testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a Mollifera francia borszeszes sóval való bedörzsölés sikerrel használatik. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Mollifera készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 6.

* Muzsák. — Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáiból az eddig megjelent füzetek már majd három füzetet képeznek. Révai testvérek, a vállala kiadó mintaszerű pontossággal jelentetik meg az egyes füzeteket, már külső kiállítás dolgában is páratlanok e füzetek. Az előtűnk fekvő 12. és 13-ik füzetekben a „Nemzetes uramék“ gyűjtő név alatt megjelent elbeszélések vannak. Az egyes füzetek ára 35 kr. — Révai testvérek kiadó hivatala (Budapest, IV. váci-utca 1.) különben 10 és 20 füzetekre kiható előfizetéseket is elfogad

félévi 3 frt 50 kr, illetve egész évi 7 frt mellett.

Közgazdaság.
Gabnárak. (Budapest terménytőzsze okt. 26.) Buza tavaszra 8.63 pénz, 8.65 áru, buza őszre 8.15 pénz, 8.20 áru, — május—juniusra —. — pénz, — áru. Tengeri 1890. máj.—jun. 5.13 pénz, 5.15 áru, jul.—aug. —. — pénz, — áru. — Zab tavaszra 7.23 pénz, 7.25 áru, őszre 7.25 pénz, 7.25 áru, Kápostarepce augusztus—szeptemberre —. — frton.

Törvényesek.

— Sikkasztás. Az orsz. képtárban elkövetett sikkasztás miatt elítelt Szabó Kálmán egy, állítólag Pulszky Károly által kiállított nyugta alapján, perújítást kért. Szombaton hirdették ki Szabó előtt a harmadfokú bíróság ítéletét, mely a reá kimért két évi börtön büntetését helyben hagyja. Szabó védője, Kemény Miklós dr. hivatkozva arra, hogy e napokban ujra felvételi kérvényt adott be s ahhoz oly okiratot mellélt, mely valódisága esetére kétségtelenül beigazolja védenace ártatlanságát, nehogy a büntetés megkezdése által védenace pótvalhatatlan séreleméjtsésk, perújítást kér. A tvszék a védő kérését megtagadta, azzal a megokolással, hogy a törvényeseknek az újrafelvételi kérvény beérkezéséről niacsen hivatalos tudomása. — A halasztást — két hónapra — a kir. ügyesség adta meg. — A kérdéses nyugta, melynek alapján Szabó perújítást kér a „M. H.“ közlése szerint a következő:

„Ideiglenes nyugta 830 frt 34 król, mely összegét Szabó Kálmán urtól, külföldi czégek számlájának kifizetése végett, hiánytalanul fölvettem. Pulszky Károly.“

Az ítélet kihirdetésénél jelen volt Pulszky Károly is, továbbá a vallás-és közoktatás-ügyminiszter képviselőben Lippich Elek dr. — Pulszky Károly az ítélet kihirdetése után megtekintette a Székács Ferenc alelnök által őrizetbe vett nyugtát és kijelentette, hogy hamis.

SZERKESZTŐI POSTA.
Hamar Lőrinc Erzései szépek, de a tárgy elkopottat s kidolgozása kissé dagályos.
T. Z. urnak, helyben. — „Az ősz laubos“ féle alakok már nem költőiek.
Csaroda. A hibát igyekeztünk jóvá tenni. A szellemus tollra azért mielőbb számítunk.

Debr. színház.

Holnap, szerdán, 1889. okt. 30-án páros bérletben, itt először:

Az ideges nők.

Vígjáték 3 felvonásban.

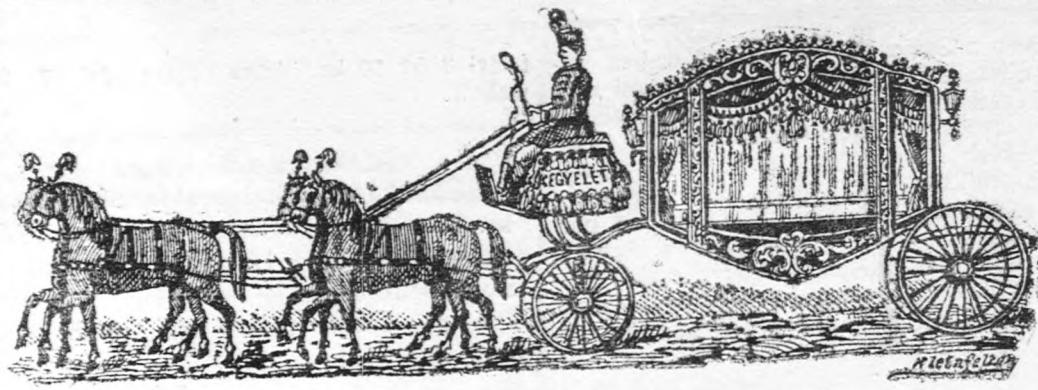
Felelős szerkesztő Gáspár Imre
Kiadó Kutasi Imre

Eladó föld.

A várad-utcai temető mellett 20 azaz husz hold majorsági föld jókarban levő gazdasági épületekkel, sertés hizlalóval és egy darab jó karban levő szőlővel eladó. Ertekezheti nagy-hatvan utca 1556 sz. alatt.

A személyesen tett ideji ősz bevásárlások után felhívjuk a n. é. közönség figyelmét raktárunk megtekintésére, a hol nem csak a legmagasabb műfízesnek, de a legszerényebbnek is a legnagyobb választék áll rendelkezésére a napi szükséglet cikkeiből, mint pénz- és szivartarcza, kalap, keztyű, illatszert, szappan, sétatob, zsebkés, olló, haj- és ruhakefe, fogkefe, tajték-pipa és szipka, lovaglő-, vadászati-, önvédelmi- és utli-, valamint díszművek és alkalmi ajándékcikkek, ugyszintén gyermekjátékok dús választéka van összeállítva. — Továbbá

Zsolnai majolika díszművek,
Adler F. és Fia tajtékárak,
UNGVÁRI CSERÉPKALYHÁK
és
Hermann china ezüst árak
egyedüli gyári raktára.
Teljes tisztelettel
szent-királyi és kalendar.

FISCHER JÁNOS
„KEGYELET” temetkezési intézete
DEBRECZENBEN,
 elvállal temetések rendezését legolcsóbb árak mellett 10 frttól kezdve :
 Teljes temetések halottas kocsikkal vidéken is eszközöltetnek.
SIREMLÉKEK 4 frttól kezdve kaphatók.
 Ércz, élő és francia múvirág
KOSZORUK
 Ingyen szalagírással, nagy választékban és a legszebb kivitelben kaphatók.
**Piacz, Czégély-ház Miklós-utca sarkán, a megye-
 házzal szemben.**

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás.

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
 jegy, egy sas és MOLL A.
 sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok,
 gyomorgörce, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok,
 vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél.
 Egy eredeti doboz használati utasítással 1 ft.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában.
**MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs,
 Stadt, Tuchlauben 9.**

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb
 nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai
 igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s min-
 denkorra és szívvelyes „Isten írtesse meg”-et mondok ér-
 te; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J. lelkész Honnetschlag-ban.

**MOLL FELE FRANCIA
 BORSZESZ ES SÓ**

Legjobb
bedörzsölő-
szer

köszvény

osúz

és minden

meghűlési
betegségek
ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A.
 védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikerés használati köszvény, csúz, min-
 dennemű testfájdalmak és bémulásnál; borogatás alakjában
 minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Bel-
 öleg vízzel vegyítve hirtelen rosullót, hányás, kolika és
 hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
 Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerár és
 anyag kereskedéseiben.

**MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs,
 Stadt, Tuchlauben 9.**

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb
 nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidéke-
 men nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
 mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
 tani magamnál.

Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer.,
 Szent-Királyi és Kalenda, Gerébi Fülöp.

Minden tévutra vezető kikerülése szempontjából, kérjük az alábbi
 egyedül valódi eredeti védjegyet figyelembe venni.

Felirat: „W. BENDER SÖHNE.” Aláírás: „PROF. DR. G. JAEGER.”

JAEGER tanár társulata

Tulajdonos: **Jordán Károly.**

Egyedül főraktára az összes

normál-alsóruhaneműeknek

(Benger W. fiai, bregenzi gyártmánya.)

Budapest. IV., váczi-utca 30. sz.

Férfi-, Női- és gyermek-normál-alsóruhaneműek, gyapjuszövetek
 valamint felsőruhák mérték szerinti elkészítése saját műtermünkben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

K o r o n a - f o r r á s !

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
 debreczeni fióktelep árucarnoka.

Kitünő olasz gesztenyét, theát,
VALÓDI ANGOL RUMOT,
 szepességi főzelékeket,

ritka jó minőségű

KÁVÉKAT

és minden e szakmába vágó cikkekkel jó minőségben, ju-
 tányos árak mellett ajánl

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
 deb. fióktelep árucarnoka
 nagy-várad-utca, megyeház mellett.

K o r o n a - f o r r á s !

K o r o n a - f o r r á s !

K o r o n a - f o r r á s !

Óvja meg lovait a nedvesség és hideg ellen!

Főraktára

az első és nagy

LÓTAKARÓKNAK

e gyár küldi az ő igen szolid, tartósan kidolgozott, nehéz,
 masszív lótakaróit, a következő bámulatos olcsó árakon:

első minőségű lótakaró

190 cmtr. hosszú, 180 cmtr. széles, szürke alappal és élénk
 színű szegélyvel, vastag és meleg, 1 drb csupán

1 frt 50 kr.

Elegáns, kénsárga vagy szürke bérkocsi-takaró

négyszeres fekete-sárga, vagy kék-piros szegélyvel, körülbelül 2 méter hosszú és 1 1/2 méter
 széles, darabja csupán

2 frt 50 kr.

Pompás urasági kocsi-takarók,

mint pompás szőnyeg is használható. Darabja csak:

3 frt 50 kr.

ELISMERŐ LEVELÉK SZÁZAI:

„Küldjön a század számára lehető gyorsasággal még 10 db kénsárga lótakarót, darabját 2
 frt 50 kr-ért, mint előbb.”

A Ferencz József nevű vielő cs. kir. 4-ik számú uhlánus ezred 7-ik százada.

Küldetik azonnal minden helyre, postán, vasuton vagy hajón, utánvételt vagy az összeg bekül-
 dése mellett. Cím: **Lótakarók gyári raktára RAUSCHER
 ÖDÖN Bécs, Weissgärber Nro 36.**

Hely-változás!

Van szerencsém becses tudomására
 hozni, miszerint

szoba-festő és mázoló-üzletemet
 Rózaa térről kis-csapó-utca 384. számú
 házba tettem át.

Budapesten és külső országi fővá-
 rosokban magamnak kellő tapasztalatot
 szereztem és Debreczenben mint iparos
 megtelepedtem, e szerint elvállalok min-
 den e szakmába vágó munkát, kicsiben
 és nagyban, u. m. szobafestést, mázó-
 lást legujabb olaj flóder kivitellel, palló
 vikszolást, külső falazat meszelését és
 szobák tapettávali bevonását, melyeket
 gyorsan, jutányosan és pontosan telje-
 sítok, legujabb fal- és plafon minták
 szerint.

Magamat a n. é. közönség becses
 pártfogásába ajánlva, maradtam
 tisztelettel

Barta János,

szobafestő és fénymázoló.

ÁRVERÉSI HIRDETMEŒY.

Az érmihályfalvai közbirtokos-
 ság tulajdonát képező vásárvám és
 mázsáltatási jog 1890-ik év Január
 1-jétől kezdve hat egymásután kö-
 vetkező évre 1889-ik év November
 20-kán d. e. 11 órakor a városhá-
 zánál zárt ajánlattal egybekötött
 nyilvános árverésen haszonbérbe ki-
 fog adatni.

Az árverés megkezdéseig írás-
 beli 158 frt bánatpénzzel ellátott
 ajánlatokat elfogad, s bővebb fel-
 világosítást akár szóval, akár levél
 útján megadja

Mátrai István,

közbirtokossági pénztárnok.

A gazdák és iparosok álta-
 lános hitelszövetkezet deb-
 reczeni fióktelep árucarnoka

kában

díszes

SERKOSZOROK

igen jutányos árban kap-
 hatók.

Hirdetmény.

A tiszafüredi közbiztokosság tu-
 lajdonát képező pusztakócs megyesi
 csárda, négy holdnyi földdel, folyó
 1889 november 7-én délelőtt 9
 órakor, a veres ökör vendéglőnél
 tartandó szabadkézi nyílt árverésen
 eladatik; továbbá a város belterü-
 letén fekvő veres ökör vendéglő,
 minden melléképületeivel: az ugy-
 nevezett nagy korcsma, beltelk és
 állásával; a pusztakócs patkósi
 csárda, állása és melléképületeivel,
 folyó 1889 november 15-én délelőtt
 9 órakor, szinte a fentjelzett ven-
 déglő helyiségében, szabadkézi nyílt
 árverésen 3 évre bérbe adatnak, a
 feltételek iránt alólírotttnál tuda-
 kozódhatni, sőt ajánlat is nyújt-
 ható be.

Kelt Tisza-Füreden, 1889. ok-
 tóber 17.

Lipcsey József,
 elnök.